GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 21. Poniedziałek 27. Stycznia 1851. Rok gazecie **40.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Kongres zwołany do Wiednia dla obrad nad projektem nowej taryfy cłowej.)

Wiedeń, 21. stycznia. Zwołany do Wiednia kongres dla obradowania nad projektem nowej taryfy cłowej został dziś zagajony w hotelu pana ministra handlu barona v. *Bruck*. Liczba delegowanych była kompletna. Pan minister handlu zagaił posiedzenie, dziękując zgromadzeniu za gotowość, z jaką przyjęło odezwę jego, i robiąc je uważnem na potrzebę zupełnego przekształcenia istniejących dotąd stosunków pod względem rolnictwa, przemysłu i handlu. — Sprawiedliwość, polityka i ekonomia państwa wymagają koniecznie tej reformy, dla której stanowczego wykończenia zwołani zostali delegowani ze wszystkich krajów koronnych, i dlatego też musi on przedewszystkiem zalecić zgromadzeniu ile możności jak najspieszniejsze załatwienie tyczącej się sprawy. W końcu pozdrowił minister zgromadzenie jak najuprzemiej i odczytał mu przepisany regulamin obrad, który w drukowanych egzemplarzach rozdany będzie członkom kongresu, a podług którego zaraz z dniem jutrzejszym posiedzenia kongresu rozpocząć się mają.

Regulamin ten składa się z 11stu następujących paragrafów:

1) Celem zgromadzenia jest rozpoznanie pojedyńczych postanowień zawartych w projekcie taryfy cłowej.

2) Rozpoznanie to odbywać się ma w tym samym porządku, w jakim postanowienia projektu następują po sobie, i porządek ten przekroczonym być niemoże.

3) Każdemu członkowi kongresu wolno żądać głosu podczas debaty nad pojedyńczemi artykułami taryfy cłowej, i powinien otrzymać głos w tym samym porządku, w jakim był żądany.

4) Przerywanie członkowi mówiącemu przez drugiego, jest zabronione.

5) Każdy członek powinien zdanie swoje zapomocą wolnego wykładu rozwijać; na odczytywanie pisanych rozpraw nie zezwala się; wszelako wolno mu także, zdanie swe przedłożyć pisemnie prezydentowi.

6) Jeżli debata trwa za długo, może każdy członek żądać zakończenia jej i przejścia do głosowania, a jeżli wniosek ten poparty zostanie przez 10 innych członków, powinien być wykonany, skoro wszyscy członkowie, którzy przedtem jeszcze zażądali głosu, wyłożą swe zdania zupełnie.

7) Głosowanie odbywa się albo przez powstanie z miejsc, albo nieruszanie się z miejsca, albo też poimiennie, przyczem członkowie mają w tym porządku dawać głosy swoje, w jakim przez prezydenta do tego wezwani zostaną. Jednakże niemoże być przytem pominięty żaden członek, który albo cały kraj koronny, albo jakąkolwiek gałęź handlu, przemysłu lub rolnictwa reprezentować jest upoważniony.

8) Członkowie kongresu, mający powołanie zastępywać pojedyncze ministerya, mogą podczas debaty w każdej chwili żądać głosu, i muszą być słuchani; ale żaden z nich niemoże mieć rozstrzygającego głosu.

9) Po odbytem głosowaniu ogłasza prezydent rezultat jego podług większości głosów.

10) Obrady spisywane będą przez stenografów i służyć mają do użytku przy stanowczem uchwalaniu projektu taryfy cłowej. Oprócz tego będą też ile możności po każdem posiedzeniu w stosownych wyjątkach podawane w „*Austryi*“ do wiadomości publicznej.

11) Wstęp do obradnej sali zgromadzenia dozwolony jest tylko członkom jego. *(Lloyd.)*

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 22. stycznia. Administracya państwa postanowiła w większej niż potąd ilości używać węgla mineralnego do opalania lokomotywów na c. k. południowej kolei skarbowej, a to od czasu objęcia wspomnionej kolei pod własny swój rarząd. Dla pokrycia potrzebnej ilości tego węgla na czas od 1. czerwca r. b. do końca maja roku przyszłego otworzona ma być publiczna konkurencya w drodze pisemnych ofert.

— Prawo udzielania przyzwoleń do osiedlenia się w Peszcie przysłużało potąd miejskiemu magistratowi. Lecz że to wynika już z samego składu rzeczy, że gminy powinny rozstrzygać względem przyjęcia lub nieprzyjęcia nowego członka do swego grona, a zasada ta wyrażona jest także w prowizorycznej ustawie o gminach, przeto udzielanie przyzwoleń do osiedlenia się zależeć będzie odtąd od rady gminy.

— Według doniesienia dziennika *Prazke noviny* odbyć się ma w sądzie obwodowym na Altstaedt licytacya prywatnego zbioru dawnych monet. Dziennik pomieniony wyraża życzenie, izby szacowny zbiór ten zostać mógł własnością narodowego muzeum lub jakiego miłośnika numizmatyki, a niedostał się w ręce spekulantów ceniących więcej wartość złota i srebra niż archeologicznych zabytków.

— W moc uchwały austryackich arcybiskupów i biskupów wyznaczono premia za napisanie następujących książek naukowych dla austr. gymnazyów: 1) za dzieło wyjaśniające rozporządzenia kościelne, w objętości 14 arkuszy druku, 700 złr. m. k.; 2) za hystoryę objawienia chrześciańskiego w dwóch częściach, w objętości 30 arkuszy druku, 1500 złr. m. k.; 3) za napisanie książki zawierającej naukę o religii i moralności, 24 arkuszy druku, 1600 złr. m. k. Rękopisma mają być przesłane Jego Eminencyi kardynałowi księciu Schwarzenberg w Pradze, jako prezydentowi biskupiego wydziału.

— Z korespondencyi pisanej do dziennika „*Czas*“ wyczytujemy wiadomość, że kilku polskich mieszkańców wschodnich prowincyi Prus, a na ich czele niejaki *Czapski*, podali petycyę do król. rządu pruskiego, ażeby im dozwolono wyłącznego używania języka polskiego w szkołach, w korespondencyach urzędowych i sądownictwie, na którą wydać miało ministeryum nieco wymijającą i niewiele obiecującą odpowiedź. *(Lit. kor. austr.)*

Hyszpania.

(Nowe ministeryum hyszpańskie.)

Depesza telegraficzna nadesłana w sobotę wieczór do Paryża donosi o następującym ostatecznym składzie nowego gabinetu hyszpańskiego:

Bravo Murillo, ministrem finansów i prezydentem rady; *Firmin Arteta*, ministrem spraw wewnętrznych; *Beltran de Lis*, ministrem spraw zewnętrznych; jenerał hr. de *Mirasol*, ministrem wojny; kontre-admirał *Bustillos*, ministrem marynarki; *Fernandez Negrete*, ministrem łaski i sprawiedliwości; *Gonzalez Romero*, ministrem robót publicznych.

P. Bravo *Murillo* był ministrem finansów z marszałkiem Narvaez i usunął się przed dwoma miesiącami, gdy mu nie chciano przyzwolić kompletnej liczby oszczędzeń, które zaproponował w budżecie na r. 1851. Był on promotorem uregulowania wszelkich długów Hyszpanii, które jest dzisiaj główną kwestyą kraju.

P. *Arteta*, mąż wielkich zasług, był szefem politycznym w Madrycie.

P. *Beltran de Lis* był ministrem finansów z jenerałem Narvaez, a potem ambasadorem w Turynie. On to prezydował ostatnią razą w komisyi mianowanej przez pana Bravo Murillo, dla roztrząśnienia kwestyi o uregulowaniu długu.

Jenerał hrabia *Mirasol* był następcą hrabi d'Alcoy w Hawannie od czasu sprawy Lopez'a i jest jednym z młodych i walecznych jenerałów i przyjacielem marszałka Narvaez.

P. *Bustillos*, minister marynarki, był komendantem eskadry, która przewiozła armię hyszpańską do Włoch pod ministeryum Narvaez.

P. Fernandez *Negrete* jest urzędnikiem z wielką stałością charakteru i znamienitą reputacyą, również i p. Gonzalez *Romero*, jeden z wice-prezydentów Kortezów.

Wszyscy nowi ministrowie należą do partyi konserwacyjnej i są zwolennikami wielkich reform ekonomicznych i administracyjnych. Wszyscy należą także do większości w izbie prawodawczej; nic przeto nie zmieni się w politycznem położeniu. *(Indep. Belge.)*

(Odezwa rządu względem wysełania przedmiotów na wystawę londyńską.)

Względem wysłania przedmiotów na londyńską wystawę wyrobów przemysłowych wydał i hyszpański rząd temi dniami dwie odezwy. Pierwszą jest okólnik ministra handlu, do gubernatorów prowincyonalnych, którym daje im różne instrukcye względem przesłania na przyszłą londyńską wystawę jak najdokładniejszego zbioru kruszców hyszpańskich, druga z 28go z. m. ma też samę dążność względem produktów agronomii. Okólnik ten jest bardzo ważny z powodu załączonego katalogu „mających być przesłanemi na namienioną wystawę produktów rolnictwa i połączonej z niem industryi krajowej.“ Katalog ten zawiera dokładny przegląd pielęgnowanych w Hyszpanii i szczególniejszą doskonałością zalecających się cerealiów, jarzyn, tak zwanych frutas de cas (twardo i suszone owoce),

roślin, dających przędziwo i farbę, lekarskich ziół, pożywnych płodów korzennych, słodkich win, spirytusowych i czerwonych, jabłeczników, wódek i innych produktów industryi krajowej.

Anglia.

(Brak wiadomości politycznych. — Doniesienia z kolonii.)

Londyn, 17. stycznia. Jak to zwykle bywa na krótki czas przed otwarciem parlamentu, są krajowe wiadomości polityczne bardzo skąpe. Niektóre dzienniki angielskie usiłują przekonać swych krajowców, że jest w planie wielkie zamknięcie handlu europejskiego przeciw wszystkim produktom angielskim. Austrya, Prusy, Rosya, Włochy, Dania itd. połączyły się, by zamknąć handel kontynentalny z Anglią i głodem ją umorzyć. Odbyt angielskich płodów industryi wynosi rocznie 10 mil. funt. szter.

Z kolonii nadeszły nowe wiadomości, ale nie wielkiej wagi. W Australii znalazły przybyło w masie z Anglii szwaczki niezwłoczne zatrudnienie.

Dzienniki australskie rozprawiają bardzo obszernie o kwestyi przybywania cudzoziemców. Dotychczasowa czynność izby prawodawczej w *Sydney* zasadza się głównie na uchwale założenia w Sydney wszechnicy i organizowania policyi. Południowa Australia odniosła już teraz znaczne korzyści z nowych ustaw o żegludze i coraz więcej wzrasta tam industrya i dobry byt materyalny. W Mount Remarkable zakładają właśnie kolonię niemiecką.

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 20. stycznia. Po daremnem opieraniu się przyjął Ludwik Napoleon dymisyę ministerstwa. Nowy gabinet ma się składać z przeciwników poprawki deputowanego Beuve, tylko pp. Fould i Drouyn mają zatrzymać posady swoje. Pogłoska o utworzeniu ministeryum *Baroche-Faucher* jest fałszywą. Izba prawodawcza debatuje nad ustawą o długach. Poprawkę deputowanego Bac „że aresztowanie deputowanych za długi nie jest pozwolone, odrzucono większością 469 głosów przeciw 201.

Bruxela, 21. stycznia. Zdaje się, że ministeryum zatrzyma swe posady; tylko minister wojny obstaje przy dymisyi.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 21. stycznia. *Lamartine* nie przyjął ofiarowanej mu posady ministra. — Giełda życzy sobie ministeryum Odilon-Barrot-Dufaure. — W sobotę zebrała się mniejszość z panem Faucher na czele, ale żadna uchwała nie przyszła do skutku. — Zniesiono jedno z tajnych towarzystw republikańskich. — Izba prawodawcza uchwaliła, że potrzebne jest upoważnienie z jej strony do uwięzienia deputowanego za długi. *(Lit. kor. austr.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża z d. 19. stycznia.)

Paryż, 19. stycznia. Wszystkie dzienniki zajmują się uchwałą izby, która zakończyła wielką od dwóch dni otwartą dyskusyę w zgromadzeniu, tudzież sytuacyę sprowadzoną przez tę uchwałę.

Co do obecnego stanu rzeczy, to tylko jest rzeczą pewną, że w sobotę wieczór przy końcu posiedzenia złożył cały gabinet swą dymisyę w ręce prezydenta republiki. Zapewniają, że pierwsze postanowienie prezydenta było odmówić dymisyi i wszcząć na nowo walkę z izbą zatrzymaniem wszystkich ministrów wbrew uchwale wczorajszej. Zdaje się jednak, że po dojrzałej rozwadze odstąpi prezydent od tego przedsięwzięcia, któreby mogło pociągnąć za sobą ważne skutki. A więc nowy gabinet będzie niezawodnie utworzony.

Pogłoski obiegające w tym względzie są bardzo liczne i rozmaite. Najważniejszą ze wszystkich, ale najmniej do prawdy podobną jest ta, że prezydent ma wydać poselstwo do zgromadzenia, w którem je wezwie, ażeby samo oznaczyło nowych ministrów albo przynajmniej barwę polityczną, z której mają być wybrani. Powtarzamy raz jeszcze, że pogłoska ta nie zasługuje bynajmniej na wiarę.

Według innej pogłoski mają pp. *Baroche i Fould* pozostać w nowej kombinacyi; w takim razie nie zdaje nam się być do prawdy podobnem, ażeby tam także p. Odilon-Barrot figurował, a nawet p. *Faucher* nie mógłby tam wstąpić, chyba żeby mu p. *Baroche* odstąpił departament spraw wewnętrznych, a sam objął sprawiedliwości.

W skutek uchwały wczorajszej rozwiązało się stowarzyszenie parlamentarne zwane de la rue des Pyramides, które liczyło w gronie swojem reprezentantów różnych odcieni większości. Z gruzów jego ma się ukonstytuować inne więcej sprzyjające pałacowi Elysée. Odbyło już pierwsze posiedzenie w radzie państwa. Obydwie frakcye partyi legitymistów także się już pojednały w skutek wspólnej wyprawy przeciw gabinetowi. *(Ind. Belge.)*

(Wiadomości z Paryża z d. 20. stycznia.)

Paryż, 20. stycznia. Przesilenie podniosło się o jeden stopień wyżej! Kilku członków gabinetu oświadczyło prezydentowi, że po wotum nieufności ze strony zgromadzenia narodowego niezgadza się to z ich osobistym honorem, aby się dłużej zajmowali kierowaniem spraw publicznych. Z tego powodu widział się prezydent zmuszonym przyjąć wczoraj wieczór dymisyę gabinetu. Urzędowe doniesienie o tem podał już także dzisiejszy numer Monitora.

Lecz teraz idzie o utworzenie nowego gabinetu! To rzecz wcale niełatwa. Odillon-Barot żąda tak co do wyboru reszty członków gabinetu jako też we względzie polityki przyszłej *carte blanche* od prezydenta, ale Napoleon niechce przystać na to, ponieważ wié dobrze, że Barrot powołałby natychmiast pana Dufaure do gabinetu, o którym on ani słyszeć niechce. W tej chwili zdaje mieć niejakie prawdopodobieństwo za sobą kombinacya gabinetu Faucher-Daru.

P. Lamartine, powołany wczoraj wieczór do Elysée nieprzyjął wcale zrobionej mu propozycyi, aby się zajął złożeniem nowego gabinetu, oświadczając bez ogródki, że wzgardzony od strony prawej a podejrzany u lewej niebędzie miał nigdy większości za sobą. Jak nas zapewniają, doradzał on prezydentowi odwołanie ustawy wyborczej z 31. maja. Zapytany zaś od prezydenta, jaką drogę obrać teraz należy i jaki gabinet byłby najstósowniejszy, miał odpowiedzieć p. Lamartine, że ministeryum Odillona-Barrot uważa za jedyny środek do ustalenia sytuacyi.

Jak się zdaje, zdecydowany jest prezydent pomimo rozdwojenia większości wnieść najpierwej projekt dotacyi przez gabinet nowy pod obradę. Chce on się przekonać, czyli zgromadzenie wystąpi z nieprzyjaźnią przeciw osobie jego, i przygotował już na przypadek klęski w tej mierze stósowne dyspozycye nadał.

Wszyscy członkowie mniejszości, w liczbie 286, którzy w sobotę głosowali przeciw wotum nieufności, zwołani zostali wczoraj wieczór, jak już donosiliśmy, dla zawiązania nowego stronnictwa politycznego. Zgromadzenie było bardzo liczne; p. Fauch r prezydował. Zaraz na wstępie wniosło ono rozmaite ultra-elyzejskie projekta, lecz zgromadzenie było do tyla rozsądne, że odrzuciło je jednogłośnie. Natomiast powzięto po krótkiej debacie tę cokolwiek płonną uchwałę, „aby nieodstępywać od programu dawnej większości, poczem zgromadzenie mianowało trzech komisarzy: pp. Faucher, Daru i Lacrosse. Dziś wieczór odbędzie się posiedzenie drugie.

Wotum nieufności z posiedzenia sobotniego ułatwione koalicyą znacznej większości z lewą stroną, nieprzestaje zajmować ciągle w wysokim stopniu uwagi publicznej. Jeden z dawniejszych parów Francyi, który za czasów monarchyi kilka razy był ministrem, wyraził się o tem wczoraj w pewnem towarzystwie politycznem w następujący sposób:

„Mojem zdaniem popełnili konserwatyści przez głosowanie z górą bardzo wielki błąd, którego skutki dla nas wszystkich zgubnemi być mogą. Czegoż bowiem chciano? Zaatakować prezydenta? Zachwiać powagę jego? Może nawet go obalić? Lecz cóżby się stało z nami, gdyby ta powaga znikła? Któreż stronnictwo jest w stanie wystąpić do walki, jaką socyalizm rozpocznie w roku 1852? Może legitymiści, a może orleaniści? I jednym i drugim zbywa zarówno na środkach pomocy. Jeden mąż tylko jest w stanie bronić społeczeństwa przeciw rewolucyi, a tym mężem jest teraźniejszy szef władzy wykonawczej. On ma armię, on ma władzę, on ma urzędników, on ma to wszystko, co wpływ wywiéra. I ten mąż jest istotnie gotowym do walki, on nieulęknie się żadnego niebezpieczeństwa, i owszem nadstawi mu mężnie czoła, a stronnictwo konserwacyjne chce jako przeszkoda wystąpić przeciw niemu? W jakimże celu? Dla przeszkodzenia, by rzeczpospolita niezmieniła się w cesarstwo? Ta obawa jest dość szczególna! Odkądże to kochają konserwatyści tak bardzo rzeczpospolitę? Odkąd zaczęli się lękać despotyzmu — odpowiedzą mi na to. Lecz niechże mają się na baczności, aby niepopadli w despotyzm anarchyi. Albowiem rzecz jasna moi panowie, że tu zarówno idzie o despotyzm cesarstwa, jak o despotyzm anarchyi. Co się mnie tyczy, tedy mówię szczerze, że wolałbym despotyzm cesarstwa niż anarchyi, i chociaż nie jestem Bonapartystą, przecież gdybym zasiadał w izbie, wspierałbym pewnie wszelkiemi siłami prezydenta.“

Zgromadzenie narodowe zajmowało się dzisiaj ustawą o aresztowaniu reprezentantów za długi. Poprawkę deputowanego *Bac* proponującą absolutną nietykalność reprezentantów w obec wierzycieli odrzucono większością 469 głosów przeciw 201. — Utrzymują za rzecz pewną, że na jutrzejszem posiedzeniu będzie przyjęty projekt komisyi tej treści, ażeby wierzyciele wzywali izbę o upoważnienie do aresztowania reprezentanta za długi.

Belgia.

(Depesza telegraficzna.)

Bruksela, 22. stycznia. Król przyjął dymisyę ministra wojny. Minister spraw wewnętrznych p. *Rogier* zawiaduje prowizorycznie sprawami ministerstwa wojny.

(Rozdwojenie w gabinecie.)

Bruksela, 19. stycznia. W izbie reprezentantów zapowiedział dziś minister spraw wewnętrznych, pan *Rogier*, że w skutek odstępujących zdań, jakie się dotychczas w dyskuzyi nad budżetem wojny między ministrem wojny a drugimi ministrami objawiły, udali się wczoraj wieczór po posiedzeniu ministrowie do króla, i przedłożywszy mu całą sprawę, prosili go wziąć pod rozwagę, coby w tych okolicznościach uczynić wypadało. Minister dodał: że izba uzna zapewne za potrzebne odroczyć dyskusyę nad budżetem wojny, poczem prezydent w końcu posiedzenia odroczył izbę aż do wtorku. Z powyższego oświadczenia pana Rogier wnoszą, że ministrowie swe portefeuille oddali do dyspozycyi królowi, a jeden z dzienników donosi nawet, że o dymisyę podali; lecz z „*Monitora*“ okazuje się tylko, że zawiadomili króla o zaszłem między nimi nieporozumieniu. Minister wojny, jenerał *Brialmont* oświadczył na wstępie wczorajszego posiedzenia, że będzie powstawać na każdą propozycyę, która zamierza zmienić podstawy teraźniejszej organizacyi armii, podczas gdy propozycye ministra finansów, z któremi się inni ministrowie zgadzają, wymagają koniecznie dla oszczędności niektórych zmian w organizacyi wojska. Zresztą sądzą powszechnie, że królowi uda się pojednać zaszłe w gabinecie rozdwojenie.

Szwajcarya.

(Usposobienie przeciw wychodźcom.)

Berna, 16. stycznia. Rząd odbiera nieustannie z różnych części kantonu adresy proponujące wydalenie wychodźców, ponieważ utrzymują kraj w ciągłej niespokojności, kompromitują Szwajcaryę w obec zagranicy i pozbawiają krajowców urzędu i dochodu. Wczoraj zawierał dziennik tutejszy odezwę z napisem: „Precz z obcymi!" w której wzywa do licznego podpisywania odnośnej petycyi. Rzecz jasna, że rząd może wystąpić i wystąpić tylko przeciw takim wychodźcom, których paszporta nie są w zupełnym porządku. Że to nastąpić musi, nie podlega żadnej wątpliwości. Basswitz uczynił jeszcze ostatni krok do krajowej rady przeciw uchwale wydalenia wychodźców, ale odrzucono jego podanie na zasadzie ustawy o niekrajowcach. — W St. Immer powznoszono drzewa wolności; jedno z nich upadło i zabiło jakiegoś człowieka. Musiały zajść dosyć ważne zdarzenia, bo dzisiaj wyruszyły znowu 4 kompanie i kompania artyleryi do Courtlary. Ze strony radykalnej usiłowano tu podburzyć odkomenderowanych tam żołnierzy. Na doniesienie ze strony rządu Berny o podejrzanych ruchach w górach Jura i w skutek pogłoski mającego nastąpić zbrojnego przybycia regularnych korpusów z artylerya z kantonu Neuenburg, wysłała rada federacyjna pana *Migy* nadsędziego jako komisarza federacyjnego do Neuenburga, by wezwał rząd tamtejszy do przestrzegania powagi federacyi. *(D. Ref.)*

(Poczta włoska.)

Turyn, 18. stycznia. Izba przyzwoliła wczoraj na odczytanie projektu wniesionego względem zniesienia orderu św. Pawła. — Minister marynarki przedłożył izbie wniosek do ustawy o organizacyi zwierzchności marynarskiej. W salonach dobrze zawiadomionych nie wielką przypisują wagę francuskiej flotyli inspekcyjnej przy wybrzeżu toskańskiem.

Rzym, 15. stycznia. *Gazzetta di Venezia* zawiera ciekawą korespondencyę z Rzymu, której podania już się przedtem kilkakrotnie stwierdziły. Korespondencya ta zbija pogłoskę, jakoby wydanie statutu konstytucyi dla państwa kościelnego było opóźnione przez remonstracye niektórych rządów północnych. I owszem papież zamyślił stanowczo wydać taki statut na wiosnę. Rząd papieski wykonał temi dniami znowu akt łaski. — Kilku oficerów wykluczonych przez komisyę puryfikacyjną, przyjęto z zatrzymaniem ich stopnia do szeregów armii papieskiej.

Neapol, 11. stycznia. Dziś odbył się wielki, świetny przegląd wojska; był na nim obecny król w towarzystwie księcia Kalabryi i hrabi Trapani. Od czasu jak wojenny sąd uwolnił kilku obżałowanych za popieranie dezercyi, zwróciła się do niego prawie na przekor sprawiedliwości cywilnej sympatya ludu. Według niektórych dzienników wychodzących nie wewnątrz Neapolu, powstało w ostatnim czasie między neapolitańskimi a szwajcarskimi oficerami niejakie nieporozumienie. I tak uderzającem np. było to, że na pogrzebie jednego z oficerów szwajcarskich nie znajdowało się tylko dwóch oficerów neapolitańskich.

Mentone (w Monaco) 12. stycznia. Wiadomo, że wydalony z kraju książę Monaco nie może się pokazać na wolnej ziemi tej prowincyi. Na raz rozeszła się wieść, że w towarzystwie zbrojnych ludzi zamierza wkroczyć do miasteczka Mentone. Ludność tej okolicy powstała w masie i stanęła na trakcie publicznym. W tem okazało się, że to był fałszywy alarm. Pewien zamieszkały tamże Francuz, niezgadzający się jednak z nowym porządkiem rzeczy w Monaco, zaniósł do francuskiego posła w Turynie skargę, że przy tej okoliczności mierzono do niego z karabinu. Radykalne dzienniki turyńskie okazują wielkie nieukontentowanie z powodu tej skargi. — Sądy będą dokładniej śledzić ten wypadek.

Do dziennika *Risorgimento* donoszą z Rzymu, że ostatnie rozporządzenia finansowe wzięły dobry skutek i że rzymskie pieniądze papierowe mają codzień większy kredyt. Za pomocą Francuzów ma być organizowaną armia papieska, a podstawą tej czynności będzie system konskrypcyjny. *(Lit. kor. austr.)*

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Florencya, 17. stycznia. Dekretem w. księcia pozwolono administracyi prywatnych kolei żelaznych poprowadzić poboczną kolej z Siena do Romagna; zastrzeżono atoli wyraźnie, że mogą być wyszukiwane i inne linie między Toskanią i państwem rzymskiem i nadane konsesye według ich stosowności.

Turyn, 17. stycznia. Wczoraj przedłożono izbie zawarty z Francyą, Belgią i Szwajcaryą traktat pocztowy, a ministeryum złożyło w tym względzie obszerne sprewozdanie. Izba uznała natychmiast nagłość projektu ministeryalnego. Przedwczoraj toczono dalej debaty o posiadłościach *manus mortuae* (należących do korporacyi religijnych). Członek ostatecznej lewej strony p. *Brofferio*, zaproponował sekwestracyę dóbr duchownych. Zarazem oświadczył życzenie, ażeby stosunki korespondencyi duchownych stale uregulowano. Ministeryum zachowało się w obec tego wniosku tylko odpornie.

Rzym, 15. stycznia. Francuski sąd wojenny skazał dwa indywidua, które w grudniu r. z. rzuceniem kamieni do szynku zraniły dwóch żołnierzy francuskich na jednoroczny i trzymiesięczny areszt. *(Br. Ztg.)*

Turyn, 19. stycznia. Pierwsze trzy artykuły ustawy o martwych posiadłościach wotowała już izba deputowanych. *(Lit. k. a.)*

Niemce.

(Depesza telegraficzna.)

Hamburg, 21. stycznia, godz. 3. z południa. Opowiadano dzisiaj na giełdzie, że senat otrzymał uwiadomienie, iż 4000 Austryaków, a według innej wersyi pruskie i austryackie wojska zajmą na czas niejaki Hamburg kosztem tyczących się rządów, a to ze względów strategicznych. Dobrze uwiadomione osoby twierdzą jednak, że zapowiedziano tylko przechód tych wojsk przez nasze miasto. *(Br. Ztg).*

(Zwołanie izb hanowerskich.)

Hannower, 20. stycznia. Ogłoszeniem urzędowem zwołano izby na 12. lutego. *(Br. Ztg.)*

(Szczegóły o przejściu ces. król. austryackiego wojska przez Elbę.)

Lubeka, 18. stycznia. O przejściu Austryaków przez Elbę otrzymaliśmy jeszcze, pisze *Breslauer Zeitung* bliższe szczegóły: Gdy d. 15. i 16. zamierzone przejście przez Elbę ze strony austryackich wojsk egzekucyjnych było zastanowione dla tego, że nagle kra iść zaczęła, rozpoczął się pochód tychże wojsk dnia 17. w okolicy Artlenburg na trzech punktach, po rzuconych przez pruskich pionierów pontonach, tak, iż dywizya złożona z czterech pułków licząca około 10.000 ludzi weszła dnia 19. w kraj lauenburski. Za kilka dni pójdzie za nią jak słychać, taka sama liczba wojska, a reszta około 8000 ludzi pozostanie w Lüneburskim. *(H. C.)*

(Proklamacya hrabi Reventlow-Criminil i usuniętego namiestnictwa ks. Lauenburg.)

Ratzeburg, 20. stycznia. Proklamacya hrabi Reventlow-Criminil z 10. b. m. jest następującej osnowy:

„Ponieważ publikowanym dnia dzisiejszego najwyższym patentem dto. zamek Frederiksborg 8. b. m. przywrócona jest znowu monarachyczna władza w księstwie Lauenburg, przeto odnośnie do tego najwyższego patentu, i na mocy nadanego mnie, niżej podpisanemu tajnemu radzcy konferencyi, hrabi Reventlow-Criminil najwyższego pełnomocnictwa, rozporządzam co następuje i podaję do wiadomości publicznej:

1) Mianowana pod dniem 30. kwietnia 1849 z polecenia i w imieniu niemieckiej władzy centralnej, pod nazwą namiestnictwa księstwa Lauenburg, aż do zawarcia pokoju najwyższa władza krajowa, złożona z hrabi Kielmannsegge tudzież z radzców sprawiedliwości Walter i Höchstädt, która do dzisiejszego dnia wykonywała funkcye swoje, została od nich uwolniona z zastrzeżeniem, aby jeden z kr. urzędników zajął się natychmiast rewizyą rachunków.

2) Funkcye tej dotychczasowej najwyższej władzy krajowej przenoszą się aż do dalszych rozkazów na rząd lauenburski, z zastrogą jednak mającej się postanowić kompetencyi względem tych spraw, które albo do mojego, albo do najwyższego rozstrzygnięcia przedłożyć należy.

Wszystkie przeto podania w sprawach administracyjnych należy od dzisiejszego dnia przesyłać do królewskiego rządu księstwa Lauenburg. Zresztą rządowi pozostawia się tymczasowie przysłużająca mu według dotychczasowej organizacyi kompetencya w sprawach sprawiedliwości, obok nadwornego trybunału, który równie jak konsystorz funkcye swoje w niezmiennej kompetencyi zatrzymuje.

3) Czynność lauenburgskiego zgromadzenia krajowego i wydziału tegoż zgromadzenia ustaje z dniem dzisiejszym.

4) Wszyscy urzędnicy, oficerowie tudzież inni oficyaliści zostają niniejszem uwolnieni od przyjętych na siebie ku najwyższej władzy krajowej obowiązków, i oraz nakazuje się im, tudzież wszystkim mieszkańcom księstwa Lauenburskiego słuchać przepisów i rozporządzeń zawiadującego w imieniu monarchyi rządu.

5) Postanowieni od miesiąca marca 1848 lub konstytuowani urzędnicy, oficerowie tudzież inni oficyaliści potwierdzają się na swych posadach, i jeżeli sobie życzą pozostać w urzędzie, mają w przeciągu czterech tygodni podać swoje nominacye, patenta lub konstytutorye dla dalszej dyspozycyi do rządu. Również postanowieni dawniej urzędnicy i oficyanci, którzy z powodu ostatniej zmiany rządu nową nominacyą zaopatrzeni być muszą, mają w takimże samym terminie podać dotychczasowe swe nominacye dla odnowienia ich do rządu.

Ratzeburg, 16. stycznia 1851.

(L. S.) Reventlow-Criminil."

Proklamacya usuniętego namiestnictwa z 16. b. m. jest następująca:

„Spółobywatele! Ponieważ teraz nadeszła chwila, w której my, kierujący od półtrzecia roku administracyą księstwa, ustąpili z naszego urzędu, przeto niemożemy pominąć tej sposobności, aby niewyrazić najszczerszej i najtkliwszej podzięki wszystkim mieszkańcom i przynależnym kraju, równie jak wszystkim publicznym władzom za okazane nam zaufanie, i za przychylne wsparcie, bez którego byłoby niepodobieństwem ten kraj od większych zaburzeń i od bezprawiów zachować, łącząc z tym wyrazem oraz nadzieję, że mały ten kraj błogiej dozna przyszłości, i w krótce ujrzy spełnione niejedno sprawiedliwe życzenie, które urzeczywistnić w dawniejszych stosunkach niepodobieństwem było.

Tem uczuciem przejęci ustępujemy z naszego dotychczasowego stanowiska, a w końcu wzywamy Was jeszcze, kochani spółobywatele, abyście takiem samem zaufaniem, jakieście ku nam okazali, zaszczycili mężów, którzy po nas do administracyi kraju są powołani!

Ratzeburg, 16. stycznia 1851.

L. Kielmannsegge. E. F. Walter. A. Höchstädt."

Prusy.

(Kwestya polityki handlowej.)

Berlin, 20. stycznia. O rezultacie odbytej w ostatni czwartek w ministeryum spraw wewnętrznych konferencyi między prezydentem ministrów i ministrem handlu, w której za wezwaniem kilku radzców, naradzano się nad przyszłą handlową polityką Prus, dowiadujemy się, że zdanie pana prezydenta ministrów, zmierzające do popierania podatkowego związku Niemiec północnych (Hanower, Oldenburg, Holsztyn, północny Bruńświk, Meklenburg, miasta hanzeatyckie) i przyłączenia ich do związku cłowego, otrzymało przewagę. Nie może podpadać wątpliwości, że hrabia Alvensleben otrzyma instrukcye dla mającej się zebrać 22. b. m. trzeciej komisyi (interesa materyalne) konferencyi Drezdeńskiej, które odpowiadają bronionej przez prezydenta ministrów polityce handlowej, — instrukcye, które dotychczasowemu związkowi cłowemu zapewne zmienną postać nadadzą. Południowe części niemieckiego cłowego związku domagają się wszędzie wyższej taryfy, podczas gdy połączenie cłowego związku z podatkowym związkiem Niemiec północnych wymaga całkiem zmniejszonej taryfy; dla tego można przewidzieć, że związek cłowy będzie mieć większą grawitacyę ku północy, i że Bawarya, Baden tudzież Wirtembergia z niego wystąpią, słowem, że związek cłowy dozna takiej reformy, która go z nienaturalnego stanowiska, na jego naturalnym, pierwiastkowym punkcie postawi. Inne członki jako Sasy, Thüringen, Luxenburg, Hessya, Nassau, Frankfurt pozostaną już zapewne z samego materyalnego względu przy zreformowanym związku cłowym.

(Dekoracye nadane podczas festynu rocznicy koronacyi.)

Berlin, 20. stycznia. W tegorocznej uroczystości rocznicy koronacyi orderów, ciekawe jest zestawienie następujących dnia 18. stycznia nadanych orderów. Nadano bowiem: 1 order czerwonego orła 1. klasy z dębowem liściem, koroną i berłem; 2 takiż sam z liściem dębowem. Z orderów czerwonego orła 2. klasy nadano w ogóle 15, 3. klasy 39, 4. klasy 159; następnie 13 krzyżów orderu Johanitów i 153 powszechnych znaków honorowych, w ogóle więc 382 dekoracyi. Z tych, co otrzymali, było tylko 53 szlacheckiego stanu; 9 rycerskiego stanu nie są w pruskiej służbie. W ogóle rozdano te ordery: 67 urzędnikom administracyi, 57 urzędnikom sprawiedliwości, 25 wojskowym, 15 księżom, 16 profesorom uniwersytetu tudzież innym nauczycielom, 16 kupcom i profesyonistom i 20 osobom prywatnym. Powszechne dekoracye otrzymali: 36 wójtów tudzież innych członków gminy, 33 żandarmów i urzędników policyi, 53 woźnych, tudzież innych urzędników podrzędnych itd. 68 orderów, z tych 22 dekoracyi powszechnych pozostało w Berlinie. Ze stanu rycerskiego było między innymi: 2 ministrów, 1 rzeczywisty tajny radzca, 2 jenerał-lejtnantów (włącznie z ministrem wojny), 2 jenerał-majorów, 6 pułkowników, 3 podpułkowników itd.; następnie 1 wiceprezydent najwyższego trybunału, 1 podsekretarz państwa, 3 wiceprezydentów apelacyi, 7 tajnych radzców sprawiedliwości, 3 naczelnych prokuratorów państwa i 1 prokurator jeneralny, 1 biskup, 1 prezydent rządu i 1 wiceprezydent rządu, 1 prezydent izby handlowej i 1 policyi, 4 jeneralnych tudzież innych konzulów, 5 tajnych naczelnych, a 6 tajnych radzców rządowych.

Książętom kawalerom wysokiego orderu czarnego orła, którzy w odbytej dnia 18. stycznia kapitule otrzymali inwestyturę, były ordery już od dawna nadane. *(Br. Ztg.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 22. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — $106\frac{3}{4}$ L. Oblig. długu państwa $84\frac{1}{2}$. Akcye bank. $95\frac{1}{2}$. Polskie listy zastaw. $93\frac{3}{4}$. Polskie 500 — $81\frac{1}{4}$; 300 — $140\frac{1}{4}$. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $7\frac{3}{4}$. Austryackie banknoty $78\frac{5}{6}$.

Rosya.

(Oczekiwany zakaz wywozu śrebra.)

Niepewność, która w wartości złota częścią już nastąpiła, a przez nowe rozporządzenia holenderskiego rządu, równie jak przez niespokojność, która przezto we Francyi i Belgii powstała, coraz się bardziej rozszerza, zwróciła na siebie także i w Rosyi uwagę ministrów i świata handlowego. Rząd jest tem bardziej przytem interesowany, gdyż plon jego własny nie jest nieznaczny. Obawy te w ogóle są bardzo przesadzone, gdyż ilość złota, która dotychczas do Europy wpłynęła, jest nazbyt mało znaczna, aby mogła wywrzeć wpływ na cenę złota, wszelako obawiają się, aby bez środków przezorności nie nastąpił wywóz śrebra i przepełnienie targowicy złotem. Jest przeto wielkie podobieństwo, że w Rosyi tymczasowy zakaz dla wywozu śrebra wydany będzie. *(C. C.)*

Księstwa Naddunajskie.

(Rozporządzenie rządu wołoskiego.)

Według rządowego rozporządzenia na Wołoszczyźnie, będzie się na przyszłość pobierać od każdej kila (miara) zboża wszelkiego gatunku po pięć para (1 kr. m. k.) więcej. Dochody ztąd wzrastające przeznaczone są po części na pokrycie nieprzewidzianych, handlu tyczących się wydatków, a poczęści na restauracyę dróg komunikacyjnych. *(Ll.)*

Grecya.

(Depesza telegraficzna.)

Ateny, 13. stycznia. Adres izby deputowanych ogranicza się na oświadczeniu swej lojalności w obec życzliwego tonu mowy od tronu. Rodzinie zamordowanego ministra sprawiedliwości wyznaczono pensyę z publicznego skarbu.

Smyrna, 10. stycznia. Reprezentanci wyspy *Samos* niechcą uznać nowo mianowanego kajmakana *Konemenos*, aż pokąd ich zażalenia nie będą załatwione. *(L. K. A.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Samborskim.)

Sambor, 18. stycznia. W pierwszej połowie bieżącego miesiąca sprzedawano na targach w Samborze i Komarnie w przecięciu korzec pszenicy po 20r.—21r.; żyta 15r.45k.—16r.; jęczmienia 10r. —10r.; owsa 5r.7k.—7r.; hreczki 0—10r.; kukurudzy 20r.—0; kartofli 6r.—4r. Cetnar siana kosztował 2r.30k.—3r.45k. Sąg drzewa twardego 18r.—20r., miękkiego 13r.—12r.30k. Za funt mięsa wołowego płacono 9k.—9k. i za garniec okowity 3r.20k.—4r. w. w. — Nasienia konicza i wełny nie było w handlu. W Drohobyczu dla świąt ruskich Bożego narodzenia i ruskiego nowego roku nie było targów tygodniowych.

(Ołomuniecki targ na bydło.)

Ołomuniec, 22. stycznia. Na dzisiejszy targ przypędzono tylko 57 sztuk galicyjskich wołów. Bydło składało się z samych małych partyi średniego gatunku i zakupili je po największej części rzeźnicy krajowi. Brak konkurencyi ztąd pochodzi, że według istniejącego rozporządzenia nie wolno przypędzać na targ krajowego bydła. — Do Wiednia odpędzono przez Lipnik 150 sztuk niesprzedanych wołów, a z Cieszyna 50 sztuk. Z pierwszych ważyła para 9, a z ostatnich $10\frac{3}{4}$ cetnara. Resztę 80 sztuk zakupiono po największej części w drodze dla stajen szlązkich. W Wiedniu było w tym tygodniu około 1800 sztuk wołów. Spęd z Węgier jest ciągle jeszcze znaczny. W Wiedniu płacono za cetnar 54—56 zr. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 27. stycznia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	51	5	55
Dukat cesarski	„ „	5	53	5	59
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	12	10	15
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	58	1	59
Talar pruski	„ „	1	52	1	53
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	28	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	14	91	40

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. stycznia.

Hr. Poniński Seweren, z Manasterzysk. — Hr. Tarnawski Włodzimirz, z Hołobutowa. — PP. Jabłonowski Józef, z Rawy. — Drzewiecki Józef, z Remenowa. — Babecki Władysław, z Brzeżan. — Żukiewicz Konstanty, z Steniatyna. — Sozański Sylwester, z Kornalowic. — Haussner Otto, z Kent. — Antoniewicz Wincenty, ze Skwarzawy. — Czerwiński Jan, z Laszek. — Chyliński Maryan, z Krzywego.

Dnia 26. stycznia.

Hr. Siemiński Wilhelm, z Janowa. — Hr. Starzeński Leopold, z Tarnopola. — Hr. Lanckoroński Tadeusz, z Poddubiec. — PP. Matkowski Jan, z Kniaziołuk. — Izdebski Jan, z Białobużnicy. — Siemiginowski Jakób, z Torska. — Wiśniewski Henryk, z Dobrzan. — Rodkiewicz Seweryn, z Krzywego.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. stycznia.

PP. Podlewski Józef, do Czaborówki. — Skólimowski Julian, do Dyniska. — Siarczyński Zygmunt, do Streptowa.

Dnia 26. stycznia.

PP. Bobowski Kazimierz, do Humniska. — Bielski Włodzimierz, do Rychcic. — Nowosielski Ludwik, do Zbory.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. i 26. stycznia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 5 5	— 11°	— 6,2°	wschodni	pochm. mgła
2 god. zr.	28 5 0	— 6,5°	— 12°	„	„ „
10 g. w.	28 4 6	— 5,7°		cicho	„ „
6 god. zr.	28 3 5	— 6°	— 3°	połud.-wschodni	„ „
2 god. zr.	28 2 9	— 3°	— 6°	połud.-wschodni	„ ⊙
10 g. w.	28 1 10	— 5,5°		cicho	„ mgła śnieg

Dnia 27., 6 godz. rano. — 7°.

TEATR.

Dziś: komedya niem.: „**Unverhofft.**“
Jutro: opera niem.: „**Montecchi und Capuletti.**“

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.